

Geografia 9. ročník

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Učebný predmet geografia rozvíja u žiakov poznanie o výnimočnosti a jedinečnosti planéty Zem. Pomáha správne pochopiť podstatu javov a procesov, ktoré na Zemi prebiehajú a uvedomiť si princípy, na ktorých je postavená existencia života. Štúdium geografie umožňuje žiakom spoznávať krajinu v celej svojej komplexnosti a zložitosti. Podporuje snahu porozumieť vzťahom medzi jednotlivými zložkami a prvkami krajiny a chápať ich silnú vzájomnú previazanosť.

Základnou zručnosťou, rozvíjanou v geografii, je práca s mapovými podkladmi v tlačenej a digitálnej podobe. Vedieť mapu vyhľadať, čítať, pracovať s ňou, analyzovať jej obsah a interpretovať ho, orientovať sa v nej a podľa nej v neznámom prostredí, tvoria základ geografického myslenia a vzdelávania.

Dôkladné poznanie Zeme je nevyhnutnou podmienkou jej ochrany. Každé miesto na Zemi je osobité. Od iných sa odlišuje typickým podnebím, rastlinstvom, živočíštvom, ale aj obyvateľmi s vlastným jazykom, kultúrou a spôsobom života. Tolerancia žiakov k inakosti predpokladá pochopenie podstaty príčin rôznorodosti a rozmanitosti jednotlivých krajín. Vyžaduje úctu k princípom demokracie a občianskej slobody, ktorých nerešpektovanie môže viesť k vojnovým konfliktom a globálnym katastrofám. Geografia zohráva v tomto smere nezastupiteľnú úlohu. Zdôrazňuje súvislosti a nie vždy jasnú prepojenosť príčin s dôsledkami. Formuje osobnosť mladého človeka upozorňovaním na podobnosť, ale aj zvláštnosti popisovaných regiónov, ktoré porovnáva so Slovenskom, pričom poukazuje na jeho jedinečnosť v kontexte Európy, či sveta.

ISCED 2 – nižšie stredné vzdelávanie	
Názov predmetu:	Geografia
Ročník:	deviaty
Časová dotácia:	1 h týždenne/ 33 h ročne
Počet hodín v ŠVP:	1h
Počet hodín v ŠkVP:	1h
Vyučovací jazyk:	slovenský

UČEBNÉ OSNOVY

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

Ciele predmetu geografia

Sú v súlade s cieľmi a obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet geografia, schváleného ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/598:2-10A0.

Žiaci

- vyhľadajú, porovnajú, posúdia pravdivosť a zhodnotia dostupné informácie o krajine z rôznych informačných zdrojov,
- získajú schopnosti prezentovať informácie o svetadieloch v rôznych podobách (grafy, tabuľky, schémy, diagramy, fotografie, filmy a pod.),
- budú schopní zdôvodniť rôznorodosť prírodných podmienok na Zemi a ich vplyv na rozmiestnenie obyvateľstva a život človeka v jednotlivých oblastiach,
- prejavia záujem o kultúru a spôsob života ľudí v rôznych častiach sveta,
- pochopia zložitosť krajiny a silnú vzájomnú previazanosť jej prírodných a socioekonomických zložiek
- získajú schopnosti pracovať iniciatívne a tvorivo či už s mapou, samostatne s pomocou literatúry a internetu spracúvajú informácie o jednotlivých regiónoch svetadielov
- spoznajú kultúrne osobitosti vo vybraných regiónoch sveta, učia sa vážiť si iné kultúry pri zachovaní vlastnej identity, obsahom sú aj vybrané kultúrne pamiatky, pri ktorých ocenia ich krásu a uvedomia si potrebu chrániť ich
- vedia čítať mapu, orientovať sa na nej a používať ju pri získavaní informácií o daných lokalitách, nájsť vhodnú mapu na internete,
- sú schopní získavať údaje zo zdrojov, využiť internet, odbornú literatúru, rozvíjať jednotlivé druhy funkčnej gramotnosti.

Kľúčové kompetencie

- Žiak získa vedomosti a zručnosti v súlade s obsahovým a vzdelávacím štandardom.

Učebný plán

V 9. ročníku je obsahový štandard geografie zameraný na komplexné spoznávanie svetadielov **Austrália a Amerika**. Poznatky sú interpretované nielen v teoretickej, ale

aj v praktickej rovine a sú poskytované motivačným spôsobom (rozprávanie, rozhovor, problémy), či už formou prezentácií a využívaním IKT vo vyučovacom procese.

Obsahový štandard

Rozloha a členitosť pobrežia Austrálie

- Tasmánia, obratník Kozorožca
- Veľká koralová bariéra

Povrch Austrálie

- Veľké predelové vrchy, Austrálske Alpy, plošiny, nížiny, púšte, Uluru
- Vodstvo Austrálie
- Eyrovo jazero, Murray, Darling, podzemná voda
- Podnebné pásma, typy krajín
- rastlinné pásma, živočíchy
- Tichý oceán, Tasmanove more
- Polynézia, Melanézia, Mikronézia
- Nový Zéland, Havajské ostrovy
- Obyvateľstvo a sídla Austrálsky zväz
- Sydney, Melbourne, Perth, Canberra
- rozmiestnenie obyvateľstva, hustota zaľudnenia, prisťahovalectvo, pôvodní obyvatelia Austrálie (aborigénci),
- Hospodárstvo a sídla,
- Pamiatky zaradené v zozname prírodného a kultúrneho dedičstva UNESCO

Antarktída, Arktída

- Grónsko, Severný ľadový oceán, Južný oceán,
- severný polárny kruh, južný polárny kruh,
- pevninské ľadovce,
- polárne stanice, hrozba znečistenia, globálne otepľovanie.

Amerika

- Poloha a pobrežie
- rovník, obratníky,
- Severná Amerika, Stredná Amerika, Južná Amerika
- Malé Antily, Veľké Antily
- Povrch Ameriky
- Kordillery, Andy, Apalačské vrchy, Brazílska vysočina
- Mississippská nížina, Atlantická nížina, Orinocká nížina, Laplatská nížina,
- hurikány, tornáda

Vodstvo Ameriky

- Uruguaj, Parana, Titicaca,
- typy krajín,
- prírodné pamiatky zaradené v zozname prírodného a kultúrneho dedičstva UNESCO
- obyvateľstvo Ameriky, pôvodní obyvatelia, prisťahovalci (Angličania, Francúzi, Španieli, Portugalci, Afričania),miešanci, kresťanstvo
- Mexico, Sao Paulo, Rio de Janeiro, Buenos Aires, Lima, New York, Chicago, Los Angeles, Toronto, Atlanta, Miami, Montreal, Washington, Ottawa

- hospodárstvo Ameriky
- USA
- Kanada
- Mexico a štáty Strednej Ameriky
- Južná Amerika
- Latinská Amerika
- Brazília
- Argentína

Výkonový štandard

- ✓ opísať polohu a pobrežie Austrálie z mapy (zálivy, ostrovy, polostrovy, moria, oceány) („ čítanie“ mapy),
- ✓ vysvetliť príčiny vzniku suchých oblastí v centrálnej a západnej časti Austrálie a celkový nedostatok vlhky a pitnej vody na území svetadielu,
- ✓ zdôvodniť jedinečnosť rastlinných a živočíšnych spoločenstiev v Austrálii,
- ✓ uviesť dva príklady typických rastlinných a živočíšnych druhov žijúcich v Austrálii,
- ✓ rozlíšiť pevninské, sopečné a korálové ostrovy Oceánie,
- ✓ porovnať životné podmienky obyvateľov Austrálie a Nového Zélandu,
- ✓ zhodnotiť vplyv prírodných podmienok na nerovnomerné rozmiestnenie obyvateľstva Austrálie,
- ✓ vysvetliť dôvody vysokého stupňa urbanizácie Austrálie,
- ✓ zostaviť tabuľku 5 najväčších miest Austrálie podľa tematickej mapy,
- ✓ rozlíšiť základné odvetvia hospodárstva,
- ✓ identifikovať najdôležitejšie odvetvia hospodárstva Austrálie,
- ✓ posúdiť možnosti hospodárskeho využitia najväčších ostrovov Oceánie,
- ✓ zdôvodniť zaradenie jednej z pamiatok Austrálie do Zoznamu kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO a ukázať ju na mape.

Polárne oblasti

- ✓ Opísať polohu Antarktídy voči ostatným kontinentom a oceánom,
- ✓ zdôvodniť pokrytie územia Antarktídy najväčším pevninským ľadovcom,
- ✓ vysvetliť striedanie polárneho dňa a noci v polárnych oblastiach,
- ✓ zhodnotiť ekologické riziká hospodárskeho využitia polárnych oblastí.
- ✓ Amerika
- ✓ Vymedziť polohu Ameriky voči ostatným kontinentom a oceánom,
- ✓ opísať z mapy pobrežie Ameriky (zálivy, ostrovy, polostrovy, moria, oceány,
- ✓ vysvetliť vznik najdlhšieho pásma pohorí na svete,
- ✓ vysvetliť veľký počet sopiek a seizmicky aktívnych oblastí v Amerike,
- ✓ popísať oblasti ohrozené činnosťou tornád a hurikánov,
- ✓ zdôvodniť rozdiely v podnebí západných a východných oblastí Ameriky,
- ✓ porovnať typy krajiny v Amerike a Austrálii,
- ✓ uviesť tri príklady typických rastlinných a živočíšnych druhov v Amerike,
- ✓ zdôvodniť jedinečnosť a unikátnosť Amazonského dažďového pralesa,
- ✓ odôvodniť zaradenie dvoch pamiatok do Zoznamu prírodného dedičstva UNESCO a ukázať ich na mape,
- ✓ opísať priebeh objavovania a osídľovania Ameriky,

- ✓ vysvetliť dôvody veľkej kultúrnej rôznorodosti obyvateľstva Ameriky,
- ✓ popísať proces urbanizácie a uviesť jej príklady,
- ✓ z obsahu tematickej mapy vytvoriť zoznam desiatich najväčších miest Ameriky,
- ✓ zhodnotiť vplyv prírodných podmienok na nerovnomerné rozmiestnenie obyvateľstva Ameriky,
- ✓ určiť dve najdôležitejšie odvetvia hospodárstva štátov Severnej Ameriky,
- ✓ uviesť najvýznamnejšiu poľnohospodársku plodinu, ktorá sa pestuje v rôznych regiónoch Ameriky

Prierezové témy

- osobnostný a sociálny rozvoj (OSR) - spoznávanie oblastí z hľadiska prírodných i kultúrnych podmienok
- environmentálna výchova (ENV) - zásah človeka do prírody, globálne súvislosti
- výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR) - zodpovednosť pri rozhodnutiach
- multikultúrna výchova - akceptovanie kultúrnych rozmanitostí národov, kultúrne dedičstvo
- ochrana života a zdravia - problémy obyvateľov, rozpoznanie nebezpečných situácií, poskytnutie pomoci
- finančná gramotnosť (FIG) - zabezpečenie peňazí pre uspokojovanie životných potrieb, príjem a práca
- regionálna výchova (REV) - osobitosti regiónov, práca s informáciami

Medzipredmetové vzťahy: dejepis, informatika, biológia, náboženská výchova

Metódy, formy a postupy vyučovania geografie

Z didaktických metód vyučovania sa v geografii využije niekoľko variant metód. Ich použitie bude závisieť od témy a štruktúry vyučovacej hodiny. Okrem klasických metód / motivačný rozhovor, vysvetľovanie, rozprávanie, precvičovanie a opakovanie učiva/ sa veľký dôraz kladie na:

- začlenenie práce s kartografickým materiálom, hlavne mapou, ale i glóbusom, práce s literatúrou- učebnicou a doplňujúcimi zdrojmi,
- začlenenie skupinovej práce do výučby, podporovať komunikáciu medzi žiakmi a učiteľom,
- samostatné vyhľadávanie informácií, vedenie žiakov k samostatnej práci pri vypracovávaní projektov,
- využitie IKT vo výučbe -výukové programy, dataprojektor, počítač, filmy, interaktívne cvičenia.

Výučba bude prebiehať v triede a doplnená bude výučbou v počítačovej učebni a učebni s interaktívnou tabuľou.

Učebné zdroje:

- učebnice, pracovné zošity
- odborná literatúra
- vlastné učebné materiály
- internet

Hodnotenie predmetu

Použité budú adekvátne metódy a prostriedky hodnotenia. Hodnotiť sa budú ústne odpovede, písomne testy a projekty. Cieľom je ohodnotiť prepojenie vedomostí so zručnosťami a spôsobilosťami.

Pri hodnotení a klasifikácii budeme vychádzať z metodických pokynov pre hodnotenie a klasifikáciu. Využijeme aj slovné hodnotenie (klady a nedostatky práce žiaka), motivačné hodnotenie a hodnotenie čiastkových úloh. U žiakov budeme rozvíjať správne sebahodnotenie i hodnotenie navzájom.

Písomné odpovede budú hodnotené podľa percentuálnej tabuľky:

100% - 90%	-	výborný
89% - 75%	-	chváľitebný
74% - 50%	-	dobry
49% - 30%	-	dostatočný
29% - 0%	-	nedostatočný

Celková klasifikácia:

Výborný (1)

- žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov
- vie ich pohotovo využívať, nemá problémy s orientáciou na mape
- samostatne, tvorivo uplatňuje získané vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh
- jeho ústny aj písomný prejav je správny, výstižný
- výsledky jeho činností sú kvalitné až originálne.

Chváľitebný(2)

- žiak pracuje správne a samostatne s minimálnou pomocou učiteľa
- žiak s menšími nepresnosťami zvláda konkrétnu problematiku a orientáciu na mape
- len s veľmi malými nepresnosťami odpovedá na otázky týkajúce sa danej problematiky
- jeho ústny aj písomný prejav má občas nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti

Dobrý (3)

- žiak má určité medzery v osvojených poznatkoch
- až na podnet učiteľa uplatňuje osvojené vedomosti a dokáže ich s učiteľovou pomocou opraviť, má značné problémy s orientáciou na mape
- výsledky jeho činností sú menej kvalitné.

Dostatočný (4)

- žiak má závažné medzery v celistvosti a úplnosti osvojenia poznatkov, robí podstatné chyby
- nevyjadruje sa pojmovo správne, nevie sa orientovať na mape
- je nesamostatný pri využívaní poznatkov
- jeho ústny aj písomný prejav má vážne nedostatky.

Nedostatočný (5)

- žiak si neosvojil vedomosti a zákonitosti požadované učebnými osnovami,
- má v nich závažné medzery, preto ich nedokáže využívať

- jeho ústny a písomný prejav je nesprávny, nepresný
- vážne nedostatky nedokáže opraviť ani s pomocou učiteľa.

Hodnotiace portfólio :

Hodnotiť sa budú ústne odpovede, písomne testy a projekty.